

PRACTICAL LESSON

Rasa dhanore në gjermanisht - Der Dativ

Lesson category: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni rasën dhanore në gjermanisht, nyjat dem, der dhe den, foljet që e kërkojnë detyrimisht si helfen dhe danken, përemrat mir e dir, parafjalët mit, aus e zu dhe mbaresën -n te shumësi.

Rasa dhanore në gjermanisht - Der Dativ

Përmbledhje e mësimit

Dativ është rasa e kundrinorit të zhdrejtë: ajo tregon *kujt* i drejtohet veprimi. Ndryshe nga kallëzorja, ku ndryshon vetëm gjinia mashkullore, në dhanore **ndryshojnë të tria gjinitë dhe shumësi**. Prandaj kjo rasë kërkon më shumë ushtrim.

Çfarë do të mësoni?

- Nyjat e dhanores për çdo gjini.
- Foljet që kërkojnë detyrimisht dhanore.
- Parafjalët që marrin gjithmonë dhanore.
- Mbaresën -n te emrat në shumës.

Tabela e nyjave

Gjinia	Nominativ	Akusativ	Dativ
Mashkullore	der / ein	den / einen	dem / einem
Femërore	die / eine	die / eine	der / einer
Asnjë	das / ein	das / ein	dem / einem
Shumës	die	die	den + emri me -n

Kujdes: në dhanore *der* nuk është më mashkullore, por **femërore**. Kjo është një nga ngatërresat më të mëdha për nxënësit.

Mbaresa -n në shumës

Në dhanoren e shumësit, **edhe emri merr -n**, përveç kur shumësi mbaron tashmë me -n ose -s:

- die Kinder* → mit **den Kindern**
- die Freunde* → mit **den Freunden**
- die Frauen* → mit **den Frauen** (ka tashmë -n)
- die Autos* → mit **den Autos** (mbaron me -s)

Foljet me dhanore

Folja	Shqip	Shembull
helfen	ndihmoj	<i>Ich helfe dem Kind.</i>
danken	falënderoj	<i>Ich danke dir.</i>
gefallen	më pëlqen	<i>Das Buch gefällt mir.</i>
gehören	i përkas	<i>Das Auto gehört meinem Bruder.</i>
antworten	i përgjigjem	<i>Er antwortet der Lehrerin.</i>
schmecken	ka shije	<i>Die Suppe schmeckt uns.</i>
passen	më rri mirë	<i>Die Jacke passt ihm.</i>
gratulieren	uroj	<i>Wir gratulieren ihnen.</i>

Kujdes: kjo strukturë nuk përkthehet fjalë për fjalë. Fjalja *Das Buch gefällt mir* do të thotë «Libri më pëlqen», por fjalë për fjalë është «Libri i pëlqen mua». Kryefjala në gjermanisht është *libri*, jo *unë*.

Parafjalët me dhanore

Parafjala	Shqip	Shembull
aus	nga (prejardhje)	<i>aus der Schweiz</i>
bei	te, pranë	<i>bei meinem Freund</i>
mit	me	<i>mit dem Bus</i>
nach	pas, për në (qytete)	<i>nach dem Essen</i>
seit	që prej	<i>seit einem Jahr</i>
von	nga, i	<i>von meiner Mutter</i>
zu	te, për te	<i>zum Arzt</i>
gegenüber	përballë	<i>gegenüber dem Bahnhof</i>

Format e shkurtuara janë të zakonshme: *zu dem* → **zum**, *zu der* → **zur**, *bei dem* → **beim**, *von dem* → **vom**.

Përemrat në dhanore

Nominativ	Dativ	Shembull	Shqip
ich	mir	<i>Gib mir das Buch.</i>	Ma jep librin.
du	dir	<i>Ich helfe dir.</i>	Të ndihmoj.
er / es	ihm	<i>Ich danke ihm.</i>	E falënderoj atë.

Nominativ	Dativ	Shembull	Shqip
sie	ihr	<i>Es gefällt ihr.</i>	Asaj i pëlqen.
wir	uns	<i>Er hilft uns.</i>	Ai na ndihmon.
ihr	euch	<i>Ich zeige euch die Stadt.</i>	Ju tregoj qytetin.
sie / Sie	ihnen / Ihnen	<i>Wir danken Ihnen.</i>	Ju falënderojmë.

Shembuj me përkthim

Gjermanisht: Ich fahre mit dem Bus zur Arbeit.

Shqip: Unë shkoj në punë me autobus.

Gjermanisht: Kannst du mir bitte helfen?

Shqip: A mund të më ndihmosh, të lutem?

Gjermanisht: Ich wohne seit einem Jahr in Berlin.

Shqip: Banoj në Berlin që prej një viti.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
<i>Ich helfe den Mann.</i>	Ich helfe dem Mann.	<i>helfen</i> kërkon dhanore
<i>mit die Freunde</i>	mit den Freunden	shumësi merr -n
<i>Ich danke dich.</i>	Ich danke dir.	përemri në dhanore
<i>der Frau</i> kuptuar si mashkullorë	në dhanore <i>der</i> = femërore	ngatërresë e nyjave
<i>Ich gefalle das Buch.</i>	Das Buch gefällt mir.	kryefjala është libri

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja e ka gjithashtu dhanoren: *I ndihmoj **djalit***. Dallimi është dyfishtë: gjermanishtja e shënon rasën te nyja, kurse shqipja te mbareja e emrit; dhe shqipja e rimerr kundrinorin me trajtë të shkurtër (*i*), gjë që gjermanishtja nuk e bën.

Përmbledhje e shkurtër

- dem / der / dem / den + -n.
- Në dhanore *der* është femërore.
- Foljet *helfen, danken, gefallen, gehören* kërkojnë dhanore.
- Parafjalët *aus, bei, mit, nach, seit, von, zu* gjithmonë dhanore.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Mësoni parafjalët e dhanores si një varg të vetëm; ato përsëriten çdo ditë.
2. Mësoni foljet me dhanore bashkë me një fjali model.

3. Ushtroni posaçërisht shumësin me *-n*, sepse harrohet më shpesh.

ENGLISH FOR LIFE